

Φύλλο εργασίας

1. Να απαντήσετε με τη βοήθεια των γλωσσικών σχολίων , σελ. 21 του βιβλίου σας :

αρχαίο κείμενο	ερωτήσεις	απαντήσεις
Ἀθηναῖοι, ὥς καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐτέρας πόλεις	Ποιοι ;	
πολλὰ ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ	Κάνουν τι στη ζωή τους ;	
ἵνα πορίζωνται τὰ ἀναγκαῖα:	Για ποιο σκοπό ;	
Ναυσικύδης ὢν ναύκληρος	Τι ἦταν ο Ναυσικύδης ;	
ἐσπούδαζε περὶ τὴν τροφήν τοῦ σώματος ἑαυτοῦ καὶ τοῖς οἰκείοις,	Για ποιο πράγμα φρόντιζε ;	
τοῦτ' αὐτό δὲ ἐποίουν Ξένων ὁ ἔμπορος καὶ Ξενοκλῆς ὁ κάπηλος.	Ποιοι ἄλλοι ἔκαναν το ίδιο ;	
Πολύζηλος ἔτρεφεν ἑαυτὸν καὶ οἰκέτας ἀπὸ ἀλφιτοποιίας,	Τι ἔκανε ο Πολύζηλος ;	
ἔτι δὲ πολλάκις ἐλειτούργει τῇ πόλει	Τι πρόσφερε πολλές φορές στην πόλη ;	
Γλαύκων ὁ Χολαργεύς ἐγεώργει καὶ ἔτρεφε βοῦς,	Ποιο επάγγελμα ασκούσε ο Γλαύκων από τον Χολαργό ;	
Δημέας δὲ διετρέφετο ἀπὸ χλαμυδουργίας	Πώς ζούσε ο Δημέας ;	
οἱ πλεῖστοι δὲ Μεγαρέων ἀπὸ ἐξωμιδοποιίας	Πώς ζούσαν οι περισσότεροι Μεγαρείς ;	
Οὐκ ὀλίγοι τῶν πολιτῶν ἐξεμάνθανον τέχνην τινά	Τι μάθαιναν καλά οι πιο πολλοί πολίτες ;	
οἷον τὴν (τέχνην) τῶν λιθοξόων, κεραμέων, τεκτόνων, σκυτοτόμων,	Ποιες τέχνες για παράδειγμα ;	

Ενότητα 3η - Τα επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων

καὶ πλεῖστα ἐπιτήδεια τῷ βίῳ ἐξειργάζοντο.	Και τι εξασφάλιζαν έτσι ;	
---	---------------------------	--

2. Ποια επαγγέλματα από τα παραπάνω διατηρούνται και σήμερα ; Έχει αλλάξει ή παραμένει ίδιος ο τρόπος που ασκούνται ;

Η ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΣΥΝΘΕΣΗ

3. Συμπληρώστε τον πίνακα των επαγγελμάτων με βάση το κείμενο και τα γλωσσικά σχόλια της σελ. 21 του βιβλίου σας :

Λέξη	Σημασία	Συνθετικά μέρη
ναύκληρος		ναῦς + κλῆρος
ἔμπορος		
κάπηλος		κ κάπη = μικρό κομμάτι
ἀλφιτοποιοῦς		
γεωργός		γῆ + ἔργον
ὁ τρέφων βοῦς		
χλαμυδουργός		
ἐξωμιδοποιοῦς		
λιθοξόος		
κεραμεύς		
τέκτων		κ τεκταίνω κ τέχνη
σκυτοτόμος		

4. Για κάθε μία από τις επόμενες λέξεις του κειμένου να γράψετε δύο παράγωγες και δύο σύνθετες :

λέξη	παράγωγες	σύνθετες
οἰκείοις		
ἐξειργάζοντο (ἐξ+ἐργάζομαι)		
τέχνην		

Για την παραγωγή και τη σύνθεση διαβάστε τις σελ. 250 - 251 της Γραμματικής της Αρχαίας

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 : ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ οἱ κατοικοῦντες ἑτέρας πόλεις	Οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως καὶ αὐτοὶ που κατοικοῦν σὲ ἄλλες πόλεις,
πολλὰ ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ ἵνα πορίζωνται τὰ ἀναγκαῖα:	πολλὰ επαγγέλματα ασκoύν στὴ ζωὴ τους για νὰ εξασφαλίζουν τὰ ἀναγκαῖα :
Ναυσικύδης ὦν ναύκληρος ἐσπούδαζε	ο Ναυσικύδης που ἦταν ιδιοκτήτης πλοίου φρόντιζε
περὶ τὴν τροφήν τοῦ σώματος ἑαυτῷ καὶ τοῖς οἰκέοις,	για τὴ συντήρηση τοῦ εαυτοῦ τοῦ καὶ των δικῶν του,
τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἐποίουν	το ἴδιο ἀκριβῶς ἔκαναν
Ξένων ὁ ἔμπορος καὶ Ξενοκλῆς ὁ κάπηλος	ο Ξένων ὁ ἔμπορος καὶ ο Ξενοκλῆς ὁ μικροπωλητής.
Πολύζηλος ἔτρεφεν ἑαυτὸν καὶ οἰκέτας ἀπὸ ἀλφιτοποιίας,	Ο Πολύζηλος ἔτρεφε τὸν εαυτὸ τοῦ καὶ τοὺς οἰκιακοὺς δούλους με τὴν παρασκευὴ κριθάλευρου
ἔτι δὲ πολλάκις	καὶ ἀκόμη πολλές φορές
ἐλειτούργει τῇ πόλει.	πρόσφερε δημόσια υπηρεσία με δικά τοῦ χρήματα στὴν πόλιν.
Γλαύκων ὁ Χολαργεύς ἐγεώργει καὶ ἔτρεφε βοῦς,	Ο Γλαύκων ἀπὸ το Χολαργό καλλιεργοῦσε τὴ γῆ καὶ ἔτρεφε βόδια,
Δημέας δὲ διετρεφέτο ἀπὸ χλαμυδουργίας,	καὶ ο Δημέας διατρεφόταν ἀπὸ τὴν τέχνη τῆς κατασκευῆς χλαμύδων ,
οἱ πλεῖστοι δὲ Μεγαρέων ἀπὸ ἐξωμυδοποιίας	ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Μεγαρεῖς με τὴν τέχνη τῆς κατασκευῆς ἐξωμίδων .
Οὐκ ὀλίγοι τῶν πολιτῶν ἐξεμάνθανον τέχνην τινά,	Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πολῖτες μάθαιναν καλὰ κάποια τέχνη
οἷον τὴν (τέχνην) τῶν λιθοξόων, κεραμέων, τεκτόνων, σκυτοτόμων,	ὅπως τὴν τέχνη των μαρμαράδων, των τεχνιτῶν τοῦ πηλοῦ , των μαραγκῶν ἢ οικοδόμων, των τσαγκάρηδων
καὶ πλεῖστα ἀναγκαῖα ἐξεργάζοντο τῷ βίῳ	καὶ εξασφάλιζαν τὰ περισσότερα ἀναγκαῖα για τὴ ζωὴ τους

Ασκήσεις τονισμού

1. Να τονίσετε τις λέξεις της αρχαίας ελληνικής που ακολουθούν και να δικαιολογήσετε τον τονισμό :

ναυαγος

θρονων

προθεσις

ἐπιορκος

μηλον

μαθηται

καπηλου

χωροι

σημειον

εὐχομαι

ἀποτρεπω

ἡπειρων

2. Να ενώσετε τις λέξεις που ακολουθούν ώστε να γράψετε λέξεις της νέας ελληνικής, με βάση τον κανόνα της μετατροπής των ψιλών σε δασέα , εάν η δεύτερη λέξη είναι δασυνόμενη :

($\pi \rightarrow \phi$, $\tau \rightarrow \theta$)

Παράδειγμα : ἐπί + ἄρμόζω $\rightarrow$ ἐφάρμόζω

ὑπό + ἥλιος $\rightarrow$

ἀντί + ὑγιεινός $\rightarrow$

κατά + ἡγητής $\rightarrow$

ἀπό + ὕπνος $\rightarrow$ (ρήμα)

κατά + αἰῶ $\rightarrow$

ἐπί + ἵππος $\rightarrow$